

[Domov](#) > ... > [Sodni Postopki](#) > [Uredba o Digitalizaciji – Uradna Obvestila Držav Članic](#) > France

Uredba o digitalizaciji – uradna obvestila držav članic

Vsebino zagotavlja

Francija

Francija

Ta stran vsebuje informacije o uradnih obvestilih, ki jih države članice pošljejo na podlagi Uredbe (EU) 2023/2844.

1. Nacionalni portali informacijske tehnologije za komunikacijo s sodišči ali drugimi organi

Francoski organi poudarjajo, da Francija nima nacionalnega portala informacijske tehnologije za komunikacijo s sodišči ali organi ali za uporabo videokonferenc, ki bi bil dostopen iz tujine.

Francija se je glede komunikacije s sodišči ali organi odločila, da bo za izvajanje tehnologije eCODEX uporabljala referenčni izvedbeni sistem eEDES.

2. Nacionalno pravo o videokonferencah v civilnih in gospodarskih zadevah

(a) – Informacije o veljavnem nacionalnem pravu in postopkih, vključno z veljavnimi procesnimi pravicami in zaščitnimi ukrepi za izvajanje narokov prek videokonference ali druge tehnologije za komunikacijo na daljavo.

Francoski organi poudarjajo, da Francija nima posebnega pravnega okvira za čezmejne sodne videokonference.

Na splošno člen L.111-12 zakonika o organizaciji sodišč (*Code de l'organisation judiciaire*) omogoča, da naroki potekajo z avdiovizualnimi telekomunikacijami pod naslednjimi pogoji:

- vsaka stranka mora privoliti v uporabo videokonference,
- narok poteka v več sodnih dvoranah, neposredno povezanih z avdiovizualnimi telekomunikacijami,
- programska oprema za videokonference mora zagotavljati zaupnost prenosov.

Strankam, pričam, izvedencem ali kateri koli drugi osebi, vabljeni na njihovo izrecno zahtevo, lahko predsedujoči sodnik dovoli, da so zaslišane z avdiovizualnimi telekomunikacijami zunaj sodne dvorane (člen L111-12-1 zakonika o organizaciji sodišč).

Predsedujoči sodnik bo tej zahtevi ugodil le, če bo menil, da je narok na daljavo združljiv z naravo postopka in v skladu z načelom kontradiktornosti postopka. Ta odločba je ukrep pravosodne uprave (člen R111-7-1 zakonika o organizaciji sodišč).

Ta možnost je odvisna od uporabe avdiovizualnih telekomunikacijskih sredstev s tehničnimi značilnostmi, določenimi z odlokom ministra za pravosodje, ki morajo po eni strani zagotoviti kakovost prenosa in, kadar narok ali zaslišanje nista javna, zaupnost stikov, po drugi strani pa možnost identifikacije udeležencev.

Predsedujoči sodnik vodi postopek iz sodne dvorane, v kateri so navzoči tudi drugi člani sodišča, sodni tajnik in po potrebi državni tožilec.

Na naroku mora predsedujoči sodnik zagotoviti, da so pogoji, pod katerimi se oseba povezuje, združljivi s spoštovanjem slovesnostjo in svečanostjo postopka.

Sklep JUST2214196A z dne 13. maja 2022 določa tehnično ureditev avdiovizualnih telekomunikacijskih sistemov za izvedbo narokov ali zaslišanj prek videokonference v nekazenskih zadevah. Glavni pogoji so:

- avdiovizualno komunikacijo je treba izvajati prek videokonferenčne rešitve, ki jo zagotovi ministrstvo za pravosodje. Na gospodarskih sodiščih se lahko izvaja tudi z rešitvijo, ki jo da na voljo državni svet sodnih tajnikov gospodarskih sodišč (*Conseil national des greffiers des tribunaux de commerce*).

(c) – Informacije o tem, ali nacionalno pravo sodišču ali pristojnemu organu dopušča, da po uradni dolžnosti razpiše narok

V zvezi z uporabo videokonference na pobudo sodnika je treba razlikovati med dvema položajema:

- pred vsemi jurisdikcijami lahko naroki potekajo v več sodnih dvoranah, neposredno povezanih z avdiovizualnimi telekomunikacijskimi sistemi, na pobudo sodnika, vendar pod pogojem, da so vse stranke privolile v uporabo videokonference (člen L.111-12 zakonika o organizaciji sodišč);
- pred jurisdikcijami, ki odločajo v nekazenskih zadevah, lahko zaslišanje stranke, priče, izvedenca ali katere koli druge vabljenе osebe z avdiovizualnimi telekomunikacijskimi sistemi zunaj sodne dvorane dovoli le predsedujoči sodnik na izrecno zahtevo navedene osebe (člen L.111-12-1 zakonika o organizaciji sodišč).

(d) – Informacije o videokonferenčni tehnologiji, ki je na voljo v državi članici, ali o najpogosteje uporabljeni videokonferenčni platformi/rešitvi

- Francoski organi predložijo naslednje informacije: pravosodni uradniki uporabljajo za medsebojno komunikacijo Cisco Jabber,
- za storitve obdelave v realnem času se uporablja Cisco Webex Desk,
- sodne dvorane in upravne službe so opremljene s kompletom Cisco Webex Room Kit,
- decentralizirane uprave za izvrševanje kazenskih sankcij uporabljajo Cisco Webex Room Kit,
- kar zadeva gospodarsko sodišče, [nacionalni svet sodnih tajnikov gospodarskih sodišč](#) uporablja programsko opremo zasebnega oblaka Tixéo, francosko rešitev, ki jo je certificiral ANSSI.

(e) – Informacije o postopkovnih zahtevah za stranko, da predloži mnenje o uporabi videokonference ali druge tehnologije za komunikacijo na daljavo za izvedbo naroka

Člen L.111-12 zakonika o organizaciji sodišč določa, da naroki potekajo z avdiovizualnimi telekomunikacijskimi sredstvi bodisi po uradni dolžnosti bodisi na zahtevo strank pod pogojem, da se obe stranki soglašata z uporabo videokonference. Zakon ne ureja oblike mnenja stranke o uporabi videokonference, zato ga je mogoče izraziti na kakršen koli način.

Poleg tega se lahko v skladu s členom L.111-12-1 zakonika o organizaciji sodišč stranke, priče, izvedenci ali katera koli druga vabljenа oseba z avdiovizualnimi telekomunikacijami zunaj sodne dvorane zaslišijo le na njihovo izrecno zahtevo in z dovoljenjem predsedujočega sodnika. Zakon ne določa nobenih formalnih zahtev za to zahtevo, ki je namenjena kot preprost pravosodni upravni ukrep in zato ni pravna zahteva v postopkovnem smislu. Zato se lahko poda na kakršen koli način.

(g) – Informacije o tem, kako je zagotovljeno varovanje poklicne skrivnosti odvetnikov pred in med videokonferenco

V civilnih in gospodarskih zadevah ni posebnih postopkovnih pravil za organizacijo stikov med odvetniki in njihovimi strankami, kadar se na naroku ali zaslišanju uporabi videokonferenca, saj taki stiki niso postopkovne narave.

Vendar lahko sodišče narok ali zaslišanje začasno prekine, da omogoči odvetnikom zaupen pogovor s strankami brez navzočnosti drugih strank ali sodišča, prek telekomunikacijskih sredstev, ki so jim na voljo.

Poleg tega sklep JUST2214196A z dne 13. maja 2022 v zvezi s tretjimi osebami, navzočimi na narokih ali zaslišanjih, zahteva, da se, če narok ni javen, zaupnost stikov zagotovi s telekomunikacijskimi postopki.

Poleg tega se video in zvočni posnetki ne smejo snemati ali shranjevati, razen v primerih, določenih v členu L.221-1 in naslednjih zakonika o dediščini (*Code du Patrimoine*), ob uporabi člena L.111-12 zakonika o organizaciji sodišč.

(h) – Informacije o praktičnih ureditvah za organizacijo in izvedbo naroka, vključno z informacijami o morebitni uporabi tehnologij za sintezo govora

Kot je določeno v točkah (c) in (e), je v civilnih in gospodarskih zadevah za organizacijo naroka prek videokonference potrebna privolitev vseh strank, medtem ko se zaslišanje osebe prek videokonference lahko dovoli le na izrecno zahtevo navedene osebe (vendar brez privolitve drugih strank).

(j) – Ureditve za identifikacijo in avtentikacijo strank

V skladu s členom R.111-7-1 zakonika o organizaciji sodišč morajo tehnične značilnosti uporabljenih avdiovizualnih telekomunikacijskih sredstev omogočati identifikacijo udeležencev, po potrebi s predložitvijo in preverjanjem osebne dokumenta.

(k) – Način, kako lahko stranke postavljajo vprašanja in učinkovito sodelujejo

Naroki prek videokonference bodo potekali po enakih postopkih kot vsi drugi naroki. Stranke bodo imele možnost, da predstavijo svoje trditve in tožbene razloge, odgovorijo na vprašanja sodišča in predložijo morebitne pripombe, za katere menijo, da so primerne v skladu z načelom kontradiktornosti postopka. Če pa sodišče meni, da ima na voljo dovolj informacij, lahko predsedujoči sodnik prekine ustno navajanje stališč ali pripomb, ki so jih stranke predložile v obrambo (člen 440 zakonika o civilnem postopku (*Code de Procédure Civile*)).

Poleg tega morajo stranke sodišče in druge stranke obvestiti o dokaznem gradivu, ki ga nameravajo predložiti v podporo svojim trditvam (člen 15 zakonika o civilnem postopku). Sodnik lahko v odločbi upošteva le dokazno gradivo, ki so ga stranke predložile v razčiščevalnem postopku (člen 16 zakonika o civilnem postopku).

Sodnik lahko stranke pozove, naj v skladu s poslovnikom in načelom kontradiktornosti postopka ustno ali pisno predložijo vsa pojasnila o dejanskih ali pravnih vprašanjih, ki bi se lahko štela za potrebna za rešitev spora (člen 8 in člen 13 zakonika o civilnem postopku).

Na bolj temeljni ravni se nobeni stranki ne sme soditi, ne da bi bila zaslišana ali vabljen (člen 14 zakonika o civilnem postopku). Poleg tega, če se narok na daljavo šteje za nezdržljiv z naravo postopka in spoštovanjem načela kontradiktornosti postopka, se ta način udeležbe ne bo uporabil (člen R.111-7-1 zakonika o organizaciji sodišč).

V zvezi s pričami je treba opozoriti, da francosko pravo določa: „Priče se zaslišijo, ko so stranke navzoče ali ko so bile vabljen“ (člen 208 zakonika o civilnem postopku). Vendar „stranke prič ne smejo prekinjati ali vplivati nanje ali poskušati vplivati nanje ali jih neposredno nagovarjati, sicer bi bile izključene“ (člen 214(1) zakonika o civilnem postopku). Sodnik je torej tisti, ki „če meni, da je to potrebno, postavi vprašanja, ki so mu jih postavile stranke po zaslišanju prič“ (člen 214(2) zakonika o civilnem postopku). Stranke, tudi tiste, ki se zglasijo prek videokonference, lahko sodniku predložijo vprašanja, namenjena pričam. V praksi zaslišanje prič v civilnih in gospodarskih zadevah ni pogosto.

(l) – Kako stranke izkoristijo pravico do tolmača?

V skladu s členom L.111-12-1 zakonika o organizaciji sodišč se lahko stranke, prič, izvedenci ali katera koli druga vabljen oseba z avdiovizualnimi telekomunikacijami zunaj sodne dvorane zaslišijo le na njihovo izrecno zahtevo in z dovoljenjem predsedujočega sodnika.

Tolmači se lahko sklicujejo na to določbo in se jim na njihovo izrecno zahtevo dovoli, da se sodelujejo na naroku z avdiovizualnimi telekomunikacijami zunaj sodne dvorane. V tem primeru se lahko naroka udeleži tolmač bodisi v sodni dvorani, ko se stranka zgleda na naroku na daljavo, bodisi na naroku na daljavo, ko se stranka osebno zgleda pred sodiščem. Pod zgoraj navedenimi pogoji se lahko tolmač in stranka zglasita tudi prek avdiovizualnih telekomunikacij, in sicer ne glede na to, ali sta na istem mestu ali ne.

(m) – Kako je zagotovljena možnost presoje ali predložitve materialnih dokazov med videokonferenco

Za osebe, ki se udeležijo naroka prek videokonference, veljajo enaka postopkovna pravila, kot če bi bile fizično navzoče v sodni dvorani.

Pregled materialnih predmetov, ki se neposredno predložijo sodniku kot dokazi, je predmet osebnega pregleda sodnika, kot je določeno v zakoniku o civilnem postopku. Splošno pravilo je, da se lahko sodnik za namene osebnega preverjanja dejstev seznaniti z vsemi vidiki spornih dejstev in ugotavlja, ocenjuje, vrednoti ali rekonstruira tisto, kar se mu zdi potrebno, in po potrebi obišče lokacije (člen 179 zakonika o civilnem postopku). Sodnik pa lahko to stori le, če so stranke navzoče ali so bile vabljeni. V tem primeru mora sodnik pripraviti tudi poročilo o ugotovitvah, ocenah, vrednotenjih, rekonstrukcijah ali izjavah (člen 182 zakonika o civilnem postopku).

V praksi je to izjema, saj so dokazno gradivo, ki ga stranke predložijo kot dokaz, običajno pisni dokumenti.

Člen 15 zakonika o civilnem postopku določa: „*stranke morajo druga drugo pravočasno seznaniti z dejanskimi razlogi, na katerih temeljijo njihove trditve, dokazi, ki jih predložijo, in tožbenimi razlogi, na katere se opirajo, tako da lahko vsaka od njih organizira svojo obrambo*“. V skladu s členom 16(2) zakonika o civilnem postopku lahko sodišče v svoji odločbi upošteva le dokazno gradivo, ki je bilo predmet kontradiktorne razprave med strankami.

Opozoriti je treba, da si morajo stranke v pisnem postopku pisno izmenjati dokaze in da se ti ne predložijo neposredno na naroku. Te izmenjave med odvetniki ter med odvetniki in sodiščem se lahko izvajajo z elektronsko komunikacijo, če se upoštevajo pravila, ki se uporabljajo za to vrsto komunikacije in se nanašajo zlasti na privolitev prejemnika, izdajo zanesljivega potrdila o prejemu ali obvestila o vročitvi ter uporabo tehničnega postopka, ki ga ureja tehnični sklep ministra za pravosodje, v kateri so določena jamstva, ki jih je treba spoštovati v izvedenem postopku (člen 748(1) in naslednji zakonika o civilnem postopku).

Medtem ko lahko stranke v ustnem postopku na naroku predložijo novo dokazno gradivo, ga morajo kljub temu sporočiti nasprotnim strankam in ga predložiti sodišču. To torej pomeni, da je treba, če se stranka zgleda na daljavo, korespondenco izmenjati po pošti, saj elektronska sredstva niso vedno mogoča, ker ni tehničnih postopkov, ki bi bili v skladu z navedenim členom 748(1) in naslednjimi zakonika o civilnem postopku, ki urejajo uporabo tega načina komunikacije.

3. Nacionalno pravo o videokonferencah v kazenskih zadevah

(a) – Informacije o veljavnem nacionalnem pravu in postopkih, vključno z veljavnimi procesnimi pravicami in zaščitnimi ukrepi za izvajanje narokov prek videokonference ali druge tehnologije za komunikacijo na daljavo.

Francoski organi ponavljajo že navedene točke:

uvodoma je treba opozoriti, da so bile prve določbe o uporabi videokonferenc v kazenskih zadevah uvedene z zakonom o vsakodnevni varnosti z dne 15. novembra 2001 (*loi relative à la sécurité quotidienne*). Z več akti je bilo pozneje razširjeno področje uporabe videokonferenc, zlasti s sklepom št. 2019-222 z dne 23. marca 2019 o načrtovanju in reformi pravosodnega sistema za obdobje 2018–2022.

Videokonference, ki so bile sprva rezervirane za nekatere preiskovalne postopke in postopke preverjanja, so zdaj pod določenimi pogoji mogoče v vseh fazah kazenskega postopka, od preiskave do izvrševanja kazni.

Če osebi, ki se zgleda prek videokonference, pomaga odvetnik, je lahko odvetnik navzoč bodisi pri sodniku pristojnega sodišča ali komisije bodisi pri zadevni osebi (člen 706-71(6) zakonika o kazenskem postopku (*Code de Procédure Pénale*)).

V prvem primeru morajo imeti možnost, da se z odvetnikom pogovorijo zaupno z uporabo avdiovizualnih telekomunikacijskih sredstev.

V drugem primeru mora biti kopija celotnega spisa navedeni osebi na voljo na kraju pridržanja, razen če je bila kopija spisa že izročena odvetniku.

(b) – Informacije o postopkovnih zahtevah za privolitev v uporabo videokonferenc ali drugih tehnologij za komunikacijo na daljavo med zaslišanji

Kar zadeva mednarodno sodelovanje, lahko francoski pravosodni organi zaprosijo tuje pravosodne organe za videokonference in obratno z namenom organizacije zaslišanj, pričanj ali soočenj prič, izvedencev ali obdolžencev v različnih fazah kazenskega postopka.

Da se zaprosi za videokonferenco, je treba izdati zaprosilo za mednarodno medsebojno pravno pomoč v kazenskih zadevah ali, v Evropski uniji (EU), evropski preiskovalni nalog (EPN).

Tovrstna prošnja za medsebojno pomoč se lahko vloži v okviru različnih instrumentov sodelovanja.

Načelo videokonference mora biti določeno v zakoniku o kazenskem postopku in izpolnjevati zahteve iz veljavnih konvencionalnih instrumentov.

Če takega instrumenta ni, bi bilo treba uporabiti člen 694(5) zakonika o kazenskem postopku, zlasti v zvezi s pridobitvijo privolitve osebe, ki se kazensko preganja. Ta člen določa, da se zaslišanja, pričanja ali soočenja, ki se na zahtevo francoskih pravosodnih organov opravijo v tujini, izvedejo v skladu z zakonikom o kazenskem postopku, razen če tega ne preprečuje mednarodni sporazum.

Zaslišanje ali soočenje kazensko preganjane osebe se lahko opravi le z njeno privolitvijo.

Poleg tega, če so na podlagi francoskega prava potrebni posebni videokonferenčni postopki, jih je treba navesti v zaprosilu za medsebojno pravno pomoč, ne glede na to, ali se nanašajo na postopek, ki ga je treba upoštevati pred videokonferenco ali po njej.

(d) – Informacije o tem, kako je zagotovljeno varovanje zaupnosti sporazumevanja med odvetnikom in stranko pred narokom in na naroku, ki poteka prek videokonference

Če osebi, ki se udeleži videokonference, pomaga odvetnik, je lahko odvetnik navzoč bodisi pri sodniku pristojnega sodišča ali komisije bodisi pri zadevni osebi (člen 706-71(6) zakonika o kazenskem postopku).

V prvem primeru morajo imeti možnost, da se z odvetnikom pogovorijo zaupno z uporabo avdiovizualnih telekomunikacijskih sredstev.

V drugem primeru mora biti kopija celotnega spisa navedeni osebi na voljo na kraju pridržanja, razen če je bila kopija spisa že izročena odvetniku.

(e) – Informacije o tem, kako so nosilci roditeljske pravice ali drugi ustrezni odrasli obveščeni o zaslišanju otroka prek videokonference ali druge tehnologije za komunikacijo na daljavo – kako se upošteva otrokova korist?

Členi L.311-1 in naslednji zakonika o mladoletniškem kazenskem pravu (*Code de la justice pénale des mineurs*) določajo, da ima mladoletnik, ki je osumljen ali obtožen kaznivega dejanja, pravico, da ga spremljajo med zaslišanjem ali pričanjem spremljajo nosilci roditeljske pravice, če organ, ki vodi postopek, meni, da je to v otrokovo korist in da navzočnost teh oseb ne škoduje postopku. Te določbe se uporabljajo za zaslišanje v fazi sodne preiskave.

V okrožnici z dne 27. maja 2019, v kateri so predstavljene določbe zakona št. 2019-222 z dne 23. marca 2019 o načrtovanju in reformi pravosodnega sistema za obdobje 2018–2022 ter določbe odloka št. 2019-507 z dne 24. maja 2019 o kazenskem postopku, ki se uporablja za mladoletnike, je navedeno, da je v nasprotju s tem, kar je določeno za sodne obravnave, ta pravica do spremljanja mladoletnika prepuščena izključno presoji organa, ki vodi zaslišanje ali pričanje, in sicer preiskovalcu ali sodniku.

Člen L.311-1 zakonika o mladoletniškem kazenskem pravu tako določa, da morajo biti „zakoniti zastopniki obveščeni s strani državnega tožilstva ali, odvisno od primera, preiskovalnega sodišča ali sodišča, ki presoja, o odločitvah, sprejetih v zvezi z mladoletnikom.

Te informacije je treba zagotoviti na kakršen koli način, razen če obstajajo izrecne določbe o nasprotnem. Mladoletnik bo imel pravico, da ga spremljajo njegovi zakoniti zastopniki:

(1) na vsakem naroku v postopku;

(2) med zaslišanji in pričanjem, če organ, ki izvaja dejanje, meni, da je v otrokovo korist, da ga spremljajo, in da

prisotnost takih oseb ne bo škodovala postopku; med preiskavo se lahko zaslišanje ali pričanje mladoletnika začne brez navzočnosti navedenih oseb dve uri po tem, ko so bile vabljeni na zaslišanje.

Zakoniti zastopniki mladoletnika morajo biti vabljeni na vse sodne obravnave mladoletnikov ter po potrebi na zaslišanja in pričanja mladoletnikov.

Kadar zakonitih zastopnikov mladoletnika ni mogoče obvestiti ali ni zaželeno, da spremljajo mladoletnika, je treba informacije iz zgornjih odstavkov sporočiti ustrezni odrasli osebi, ki mora mladoletnika spremljati v primerih in v skladu s postopki, določenimi v tem zakoniku.“

Poleg tega člen L.334-6 zakonika o mladoletniškem kazenskem pravu določa, da se avdiovizualne telekomunikacije ne smejo uporabljati za odločanje o priporu ali podaljšanju pripora mladoletnika pred sojenjem, razen če se zdi, da se je treba njihovemu prevozu izogniti zaradi resnih tveganj za javni mir ali pobega.

(f) – Informacije o možnosti snemanja zaslišanj v skladu z nacionalnim pravom ter o shranjevanju in razširjanju posnetkov; informacije o možni uporabi tehnologij za prepoznavanje govora in avtomatično transkripcijo

1. 1. Snemanje zaslišanj med preiskavo:

1.1 Snemanje zaslišanj mladoletnikov

Kadar je mladoletnik zaslišan kot priča ali obtoženec, ne da bi bil v priporu, nobena določba ne zahteva avdiovizualnega snemanja njegovega zaslišanja.

- Zaslišanja mladoletnih prestopnikov

Če pa je mladoletnik v priporu, člen L.413-12 zakonika o mladoletniškem kazenskem pravu določa, da je treba posneti avdiovizualne posnetke zaslišanj mladoletnika v priporu ali pridržanju.

Zakonite zastopnike mladoletnika je treba obvestiti o pridržanju mladoletnika v skladu s členom L.413-7 zakonika o mladoletniškem kazenskem pravu, ne da bi se zahtevala privolitev zastopnikov v avdiovizualno snemanje zaslišanja mladoletnika. Podobno mladoletnik ne sme zavrniti snemanja med zaslišanjem.

Poleg tega člen L.413-7(2) zakonika o mladoletniškem kazenskem pravu določa, da se obveznost obveščanja zakonitih zastopnikov ali ustrezne odrasle osebe o namestitvi mladoletnika v pripor lahko opusti le, da se omogoči zbiranje ali zavarovanje dokazov ali da se prepreči resno ogrožanje življenja, svobode ali telesne celovitosti osebe, in sicer z odločbo državnega tožilca ali preiskovalnega sodnika, sprejeto glede na okoliščine zadeve, in za obdobje, ki ga določi sodnik in ki ne sme presegati štiriindvajset ur ali, če pripora ni mogoče podaljšati, dvanajst ur.

Edina izjema od avdiovizualnega snemanja zaslišanja mladoletnika je, kadar ga tehnično ni mogoče posneti, pri čemer morajo preiskovalne službe o tem nemudoma obvestiti državnega tožilca ali preiskovalnega sodnika ter to, pa tudi naravo ovire, navesti v poročilu o zaslišanju.

Če ni posnetka, se ne glede na to, ali je bila ta opustitev snemanja navedena v uradnem poročilu in sporočena pristojnemu sodniku ali ne, obsodba ne sme izreči zgolj na podlagi izjav mladoletnika, če se te izjave izpodbijajo.

Poslušanje in ogled posnetka sta mogoča le med sodnim postopkom v primeru izpodbijanja vsebine poročila o zaslišanju na podlagi odločitve preiskovalnega sodnika, sodnika za mladoletnike ali pristojnega sodišča na zahtevo državnega tožilca ali ene od strank.

Razširjanje izvornika ali kopije posnetka s strani katere koli osebe se kaznuje z zaporno kaznijo enega leta in globo v višini 15 000 EUR (člen L.413-14 zakonika o mladoletniškem kazenskem pravu).

Pet let po koncu javnega pregona je treba izvorni posnetek in njegovo kopijo uničiti v enem mesecu (člen L.413-15 zakonika o mladoletniškem kazenskem pravu).

- Zaslišanja mladoletnih žrtev

Člen 706-52 zakonika o kazenskem postopku zahteva, da se posname avdiovizualni posnetek zaslišanja mladoletnika, ki je bil žrtev storitve enega od kaznivih dejanj iz člena 706-47 navedenega zakonika, ki vključuje

predvsem kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost (posilstvo, spolni napad, spolna zloraba in zvodništvo). Avdiovizualno se lahko snema tudi zaslišanje mladoletne žrtve kaznivih dejanj iz člena 222-33-2-2 (psihično nadlegovanje) in člena 222-33-2-3 (vrstniško nasilje) kazenskega zakonika.

Člen 706-52 zakonika o kazenskem postopku je bil spremenjen z zakonom št. 2007-291 z dne 5. marca 2007, da bi se zagotovilo sistematično snemanje takih zaslišanj, ne da bi se zahtevala privolitev mladoletnika ali njegovih zastopnikov.

Poleg tega ni več določbe, da mora biti tak posnetek le zvočen na zahtevo mladoletnika ali zakonitega zastopnika. Odslej lahko le državni tožilec ali preiskovalni sodnik odloči, da bo posnetek le zvočen, če to upravičujejo koristi mladoletnika (člen 706-52(2)).

Zato lahko samo tehnična okvara opreme upraviči, da se zaslišanje mladoletne žrtve ne snema. Ta napaka je strogo urejena z zakonom, člen 706-52 zakonika o kazenskem postopku pa od preiskovalnih služb zahteva, da nemudoma obvestijo državnega tožilca ali preiskovalnega sodnika in pripravijo poročilo o naravi napake.

Kopijo posnetka je treba narediti tudi zaradi lažjega naknadnega posvetovanja med postopkom. Ta kopija bo vključena v spis zadeve. Izvirni posnetek bo zapečaten.

Posnetek si je na podlagi odločitve preiskovalnega sodnika med postopkom mogoče ogledati ali ga poslušati. Kopijo posnetka pa si lahko ogledajo ali jo poslušajo stranke, odvetniki ali izvedenci v navzočnosti preiskovalnega sodnika ali sodnega uradnika.

Razširjanje izvirnika ali kopije posnetka s strani katere koli osebe se kaznuje z zaporno kaznijo enega leta in globo v višini 15 000 EUR.

Pet let po koncu javnega pregona je treba izvorni posnetek in njegovo kopijo uničiti v enem mesecu.

1.2 Obvezni avdiovizualni posnetki zaslišanj oseb, ki so zaradi storitve kaznivih dejanj v priporu

V skladu s členom 64-1 zakonika o kazenskem postopku je treba posneti avdiovizualne posnetke zaslišanj oseb, ki so zaradi storitve kaznivega dejanja v priporu na policijskih ali žandarmerijskih postajah ali enotah, ki opravljajo naloge pravosodne policije. Ta posnetek se lahko uporabi le v primeru spora glede vsebine poročila o zaslišanju. Če zaradi števila oseb, ki jih pridrži isti oddelek in jih je treba zaslišati hkrati, njihovih zaslišanj ni mogoče posneti, je treba državnega tožilca brez odlašanja obvestiti o položaju in s pisno odločbo, ki se vloži v spis, poimensko določiti osebo ali osebe, zaslišanja katerih se ne bodo posnela v skladu z zahtevami preiskave. Če zaslišanja tehnično ni mogoče posneti, pravosodni policist o nemudoma obvesti državnega tožilca, v poročilu pa navede vrsto tehnične okvare, ki preprečuje snemanje.

1. 2. Med preiskavo

V skladu s členom 706-71 in členom R.53-33 in naslednjimi zakonika o kazenskem postopku se lahko preiskava, zaslišanje, pričanje ali soočenje, če to upravičujejo zahteve preiskave, opravi na več lokacijah v Franciji, povezanih s telekomunikacijskimi sredstvi, ki zagotavljajo zaupnost prenosa.

Nato se na vsaki lokaciji sestavijo poročila o dejavnostih. V tem primeru bo postopek naslednji: - zaprositi za mnenje državnega tožilstva; po potrebi pozvati usposobljeno osebo, ki jo zavezuje poklicna molčečnost; zapečatiti izvorni posnetek, potem ko je bila narejena kopija; dodati kopijo v spis zadeve. Pripraviti je treba poročilo o dejavnostih. Te določbe se uporabljajo tudi, ko je oseba pridržana.

Člen 706-71 zakonika o kazenskem postopku določa, da je lahko v takih primerih odvetnik navzoč bodisi v sodni dvorani bodisi pri svoji stranki. V prvem primeru mora imeti odvetnik možnost zaupnega pogovora s svojo stranko z uporabo zagotovljenih telekomunikacijskih sredstev. V drugem primeru mora biti v prostorih za pridržanje na voljo celotna kopija spisa zadeve. Čeprav besedilo člena 706-71 zakonika o kazenskem postopku te določbe omejuje na zaslišanje ali pričanje pridržane osebe, bi bilo treba šteti, da je lahko odvetnik osebe na prostosti, zaslišane na daljavo, navzoč tudi v pisarni preiskovalnega sodnika ali pri svoji stranki.

- Avdiovizualni posnetki preiskovalnih zaslišanj:

Posneti je treba avdiovizualne posnetke vseh zaslišanj preiskovanih oseb, vključno s prvimi zglasitvami in

soočnji (člen 116-1 zakonika o kazenskem postopku):

- pod pogojem, da zaslišanje poteka v prostorih preiskovalnega sodnika
- in da se nanaša na sume kaznivih dejanj. Izjema za posnetke v zvezi s kaznivimi dejanji iz člena 706-73 zakonika o kazenskem postopku ali iz naslovov I in II knjige IV kazenskega zakonika (ogrožanje temeljnih interesov države - terorizem) je bila z odločbo ustavnega sveta z dne 6. aprila 2012 po predložitvi prednostnega vprašanja razglašena za neustavno.

Ta protiustavnost velja le za zaslišanja, opravljena po 6. aprilu 2012 (sodba kazenskega senata z dne 10. maja 2012).

Z zakonom sta bili uvedeni dve izjemi od obveznosti snemanja:

- kadar je zaradi števila preiskovanih oseb, ki jih je treba zaslišati hkrati, bodisi v istem postopku bodisi v ločenem postopku, nemogoče izdelati celoten sklop posnetkov. V tem primeru mora preiskovalni sodnik s pisno odločbo, ki je priložena spisu, in ob upoštevanju zahtev preiskave določiti osebo ali osebe, zaslišanje katerih ne bo posneto;
- če snemanje tehnično ni mogoče, mora sodnik to navesti v poročilu o zaslišanju in opredeliti naravo težave.
  - Ogljed posnetka:

Za ogled posnetka veljajo strogi pogoji:

- poteka lahko med preiskavo ali pred sodiščem, ki obravnava zadevo; - vendar le, če preiskovana oseba ali obtoženec izpodbija vsebino poročila o zaslišanju;
- izvede se na zahtevo državnega tožilca ali na zahtevo ene od strank in z odločbo preiskovalnega sodnika ali sodišča, ki presoja.

Če zahtevo vloži ena od strank, jo je treba vložiti v skladu s členom 82-1 zakonika o kazenskem postopku, sodišče pa mora odgovoriti z obrazloženim sklepom v enem mesecu od prejema zahteve.

- Kaj se zgodi s posnetkom:

zakon določa, da je treba posnetek uničiti najpozneje pet let in en mesec po koncu kazenskega pregona.

Ti posnetki se uničijo po navodilih državnega tožilca (člen D.32-2 zakonika o kazenskem postopku).

Protipravno razširjanje takega posnetka je kaznivo dejanje, ki se kaznuje z zaporno kaznijo enega leta in globo v višini 15 000 EUR. Izvirni posnetek mora biti posnet in zapečaten. Kopijo tega posnetka je treba vključiti v spis zadeve. Ta kopija je lahko skupna vsem posnetkom, posnetim med preiskavo (člen D.32-2 zakonika o kazenskem postopku).

(h) - Informacije o videokonferenčnih tehnologijah, ki so na voljo v vaši državi članici, ali o najpogosteje uporabljenih videokonferenčnih platformah/rešitvah

- za storitve obdelave v realnem času se uporablja Cisco Webex Desk,
- sodne dvorane in upravne službe so opremljene s kompletom Cisco Webex Room Kit,
- decentralizirane uprave za izvrševanje kazenskih sankcij uporabljajo Cisco Webex Room Kit.

(i) - Informacije o praktičnih ureditvah za organizacijo in izvedbo naroka. Na kateri organ se je treba obrniti? Ali obstajajo kakršne koli posebne zahteve (npr. potrebne informacije, ki jih je treba zagotoviti) za vzpostavitev stika s tem organom?

Te točke obravnava odgovor na vprašanje (f).

(l) - Priložnost za osumljene, obdolžene, obsojene ali druge zadevne osebe, da postavljajo vprašanja in dejavno

sodelujejo

V skladu s francoskim pravom pravica do obrambe osebam, obdolženim storitve kaznivega dejanja, omogoča dejavno sodelovanje v postopku.

- Obdolžene polnoletne in mladoletne osebe v priporu uživajo pravice iz člena 63 in naslednjih zakonika o kazenskem postopku, ki so podrobneje opredeljene v zakonih z dne 27. maja 2014 in z dne 18. novembra 2016, in sicer:

– pravico do obveščeniosti o naravi preiskave in posledično v skladu s členom 63-1 zakonika o kazenskem postopku o domnevni naravi, datumu in kraju kaznivega dejanja ter razlogu(-ih) iz člena 62-2 zakonika o kazenskem postopku;

– pravico do molka;

– pravico do pomoči odvetnika, ki je obvezna za mladoletnike (člen L.413-9 zakonika o mladoletniškem kazenskem pravu);

– pravico dostopati do nekaterih procesnih dokumentov (poročilo o uradnem obvestilu o pridržanju v priporu; zdravniška potrdila, ki jih je izdal zdravnik, ki je pregledal mladoletnika, poročila o zaslišanjih mladoletnika);

– pravico do obveščeniosti o pravicah iz člena 77-2 zakonika o kazenskem postopku po izpustitvi iz pripora.

Odvetnik se lahko udeleži zaslišanj in soočenj priprte osebe. Zaslišanja in soočenja bodo še vedno izvajali kriminalisti in uslužbenci pravosodne policije, ki imajo izključni nadzor nad postopkom. Odvetnik pa lahko ob koncu vsakega zaslišanja ali soočenja zasliši priprto osebo. Pravosodni policist lahko nasprotuje takim vprašanjem, če se zdi, da bi lahko ovirala pravilen potek preiskave. Ta zavrnitev mora biti navedena v poročilu. Odvetnik lahko prebere poročilo o zaslišanju in ob koncu vsakega zaslišanja ali soočenja predloži pisne pripombe, ki bodo nato priložene postopku.

Vsakdo, ki je priveden pred državnega tožilca ali po potrebi pred sodnika, pristojnega za podaljšanje pripora, mora biti obveščen o svoji pravici, da tem uradnikom predloži predloge za odpravo tega ukrepa. Če priprta oseba ni privedena pred državnega tožilca, lahko še vedno poda ustno izjavo, ki jo preiskovalci zabeležijo v poročilu o zaslišanju, ki se pošlje sodniku, preden se ta odloči o podaljšanju pripora.

V skladu s členom 63-1 zakonika o kazenskem postopku je treba hkrati z drugimi informacijami in pravicami o tej pravici obvestiti vse osebe takoj po tem, ko so pridržane. Besedilo pravice do molka je določeno v točki 3 navedenega člena – „pravica, da se med zaslišanji po tem, ko so navedli svojo istovetnost, izjavijo, da odgovorijo na postavljena vprašanja ali molčijo“.

- Oseba, zoper katero poteka preiskava v fazi poizvedbe

Preiskovalni sodnik po prejemu pripomb odvetnika uradno obvesti osebo: – bodisi, da zoper njo ne poteka preiskava, v tem primeru pa ima pravice kot priča pod nadzorom (člen 116(6) zakonika o kazenskem postopku);

– bodisi da zoper njo poteka preiskava, v tem primeru pa preiskovalni sodnik navede uporabljena dejstva in pravne opredelitve, če se razlikujejo od prvotno predvidenih (člen 116(7) zakonika o kazenskem postopku);

– v zadnjenavedenem primeru mora preiskovalni sodnik osebo obvestiti: – o njeni pravici, da zahteva ukrepe na podlagi člena 81, člena 82-1, člena 82-2 in člena 156 zakonika o kazenskem postopku ves čas trajanja preiskave in, če so vložili zahtevo, najpozneje v enem do treh mesecih po tem, ko je bilo poslano obvestilo o koncu preiskave iz člena 175-1 zakonika o kazenskem postopku (člen 116(7) zakonika o kazenskem postopku);

– o njeni pravici, da v istem roku vloži ničnostno tožbo na podlagi člena 173 zakonika o kazenskem postopku, ob upoštevanju člena 173-1 zakonika o kazenskem postopku, ki določa, da je treba tožbene razloge, ki se nanašajo na ničnost zaslišanj (prvega in drugih zaslišanj) in predhodno izvedenih dejanj, navesti v šestih mesecih od uradnega obvestila o postopku zaslišanja (člen 116(7) zakonika o kazenskem postopku), sicer bi bili nični;

– o pričakovanem času za dokončanje postopka, če je krajši od enega leta za prekrške in 18 mesecev za huda kazniva dejanja;

– o pravici zahtevati zaključek preiskave ob koncu obdobja, ki ga določi sodnik, ali ob izteku zgoraj navedenih najdaljših rokov v skladu s členom 175-1 zakonika o kazenskem postopku.

Preiskovana oseba lahko poda pripombe tudi ob odreditvi izvedenskega poročila, preiskovalnemu sodniku pa postavi dodatna vprašanja. Preiskovana oseba ima ob vročitvi izvedenskega poročila na voljo najmanj petnajst dni, da zahteva dodatne izvedenske dokaze, drugo mnenje ali novo izvedensko oceno (člen 167(3) zakonika o kazenskem postopku).

4. Takse za postopke v civilnih in gospodarskih zadevah

V francoskem pravu je bilo z [zakonom št. 77-1468 z dne 30. decembra 1977](#) uzakonjeno načelo, da morajo biti sodni postopki pred civilnimi sodišči brezplačni.

Vendar obstaja veliko izjem od tega načela, ker ne zajema stroškov sodnih uradnikov, izvedenskih mnenj in, splošneje, številnih stroškov, ki jih imajo stranke med postopkom.

Stroški, ki jih ima stranka v civilnem ali gospodarskem postopku, ki jih ureja [naslov XVIII knjige I zakonika o civilnem postopku](#), so razdeljeni na dve skupini:

- stroški, izčrpno navedeni v [členu 695 zakonika o civilnem postopku](#), ki ustrezajo nujnim stroškom, nastalim v zvezi s postopkom in njegovimi posledicami, znesek katerih je predmet plačila takse, odmerjene z uredbo ali sodno odločbo. Te stroške lahko povrne stranka, ki je uspela v svoji zadevi proti stranki, ki ni uspela ali ki ji je sodišče naložilo finančno breme navedenih stroškov;
- neizterljivi stroški, ki ustrezajo drugim stroškom, nastalim v postopku, in ki so predmet zahtevka za celovito odškodnino, ki jo lahko sodišče prisodi po prosti presoji po temelju in višini, ob upoštevanju pravičnosti in ekonomskega položaja obojane stranke ([člen 700 zakonika o civilnem postopku](#)). Ti stroški vključujejo zlasti nagrade odvetnikov.

Glavni stroški, ki jih lahko plačajo stranke v civilnem in gospodarskem postopku, se lahko določijo v skladu s seznamom iz člena 695 zakonika o civilnem postopku:

1. Dajatve, davki, takse ali pristojbine, ki jih pobirajo sodni uradi ali davčni organi, razen dajatev, davkov in kazni, ki se lahko plačajo za dokumente in listine, predložene v podporo trditvam strank.

V praksi so to predvsem takse, ki jih poklicni odškodninski sklad odvetnikov pobira pred pritožbenimi sodišči v pritožbenih postopkih z obveznim zastopanjem ([člen 1635a P splošnega davčnega zakonika \(Code général des impôts\)](#)), honorarji, ki jih sodni uradniki gospodarskih sodišč zaračunavajo na podlagi [odloka št. 80-307 z dne 29. aprila 1980](#) ali pristojbine za vpis v zvezi s seznamom prodajnih pogojev v primeru zasega premoženja.

2. Stroški prevajanja dokumentov, kadar to zahteva zakon ali mednarodni sporazum

Nekateri evropski instrumenti iz Priloge I zahtevajo, da se priložijo prevodi nekaterih pisanj, kot je Uredba (ES) št. 1393/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah, člen 5 katere določa, da prosilec krije vse stroške prevajanja, nastale pred pošiljanjem pisanja.

3. Povrnitev stroškov pričam

To so stroški, nastali v zvezi s preiskovalnimi ukrepi, ki jih odredi sodišče v skladu s členi 204 do 231 zakonika o civilnem postopku. Vključujejo dodatek za udeležbo, potne stroške in dnevnice v skladu s pogoji iz členov 9 do 13 [odloka z dne 27. decembra 1920 o spremembi cene potnih stroškov strank, sodnih izvedencev, v zvezi s hrambo dokaznega gradiva, in prič.](#)

4. Plačilo tehnikov

To so stroški, nastali v zvezi s preiskovalnimi ukrepi, ki jih odredi sodnik v skladu s členi 232 do 284-1 zakonika o civilnem postopku, in zlasti izvedenskimi mnenji. Predvideti je treba plačilo tehnikov ob njihovem imenovanju; končni znesek določi sodnik, potem ko so opravili svoje naloge.

5. Izplačila na podlagi provizij

To so stroški, ki jih odvetniki ter javni in ministrski uslužbenci v imenu svojih strank plačajo neposredno tretjim osebam v zvezi s storitvijo, ki jo zahteva zakon, kot so stroški kopiranja sodb, notarskih listin, hipotekarnih izpiskov ali pristojbin ključavničarjev ali stroški žigosanja pisem, ki pomenijo obvezne postopkovne formalnosti, ki jih naložijo sodni izvršitelji.

6. Pristojbine javnih ali ministrskih uslužbencev

To so takse, ki se plačajo sodnim izvršiteljem na podlagi [odloka št. 96-1080 z dne 12. decembra 1996 o določitvi tarife za sodne izvršitelje v civilnih in gospodarskih zadevah](#), za dejavnosti, ki jih opravljajo kot sodni izvršitelji v civilnih in gospodarskih zadevah, ali na podlagi [odloka št. 85-382 z dne 29. marca 1985 o določitvi pristojbin za dražitelje](#), za dejavnosti, ki jih opravljajo kot uradni dražitelji na podlagi sodne odločbe, ali za stroške notarjev na podlagi [odloka št. 78-262 z dne 8. marca 1978 o določitvi notarskih nagrad](#).

7. Plačilo odvetnikov, če je regulirano, vključno s pravico do obrambe

V nasprotju z nagradami, ki jih odvetnik prosto določi v dogovoru s stranko in niso vključene v stroške, so plačila odvetnikov v zadevah v zvezi z zasegom, delitvijo in dražbo premoženja, sodnimi jamstvi in sodnimi hipotekami regulirana ([člen R.444-71 trgovinskega zakonika](#)). Poleg tega to vključuje nagrade za zaslišanje, ki se pobirajo na podlagi [člena R.652-26 in naslednjih zakonika o socialni varnosti \(Code de la sécurité sociale\)](#).

8. Stroški, nastali pri vročitvi pisanja v tujini

To so stroški, ki nastanejo pri vročitvi pisanja v tujini v skladu s [členi 683 do 688-8 zakonika o civilnem postopku](#), kadar eden od instrumentov iz Priloge I določa vročitev pisanja (kot so pisanje, na podlagi katerega se začne postopek, odločba itd.).

9. Stroški tolmačenja in prevajanja, potrebni za preiskovalne ukrepe, izvedene v tujini na zahtevo sodišč na podlagi Uredbe (EU) 2020/1783 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2020 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah (pridobivanje dokazov) (prenovitev)

10. Socialni pregled, odrejen v skladu s členom 1072, členom 1171 in členom 1221 zakonika o civilnem postopku

To so stroški, povezani s socialnimi pregledi, ki jih odredi sodišče v družinskih zadevah ([člen 1072 zakonika o civilnem postopku](#)), zadevah v zvezi s posvojitvijo ([člen 1171 zakonika o civilnem postopku](#)) ali v postopku pred sodnikom, ki nadzoruje skrbništvo ([člen 1221 zakonika o civilnem postopku](#)).

11. Plačilo osebi, ki jo sodnik imenuje za zaslišanje mladoletnika, v skladu s členom 388-1 civilnega zakonika

To so zadeve, v katerih je sodnik na podlagi [člena 388-1 civilnega zakonika](#) imenoval osebo, da zasliši mladoletnika s sposobnostjo odločanja.

12. Plačila in stroški v zvezi z ukrepi, preiskavami in pregledi, zahtevanimi v skladu s členom 1210-8

To so zadeve, v katerih je državni tožilec zahteval ukrepe, preiskave ali poizvedbe v skladu s [členom 1210-8 zakonika o civilnem postopku](#) za vzpostavitev ureditve za izvršitev odločbe za vrnitev otroka, ki je bil predmet mednarodne nezakonite premestitve.

V zvezi z vpisi odločb v povezavi s postopki v primeru insolventnosti v trgovinski register in register družb (*Registre du commerce et des sociétés*), razen v primeru vpisov, predvidenih po uradni dolžnosti v [členu R.123-22 trgovinskega zakonika](#), so pristojbine določene z [odlokom z dne 9. novembra 2017 o določitvi zneska pristojbin, ki jih je treba plačati za storitve direktorata za pravne in upravne informacije](#) in zadevajo neobvezne vpise iz členov 28 in 29 Uredbe (EU) 2015/848 z dne 20. maja 2015.

5. Načini elektronskega plačevanja

Za opredelitev teh sistemov je treba dokončati analizo učinka, ki bi ga imelo izvajanje člena 9 Uredbe.

6. Uradno obvestilo o zgodnji uporabi decentraliziranega sistema informacijske tehnologije

Francija sodeluje v vseh postopkih komitologije, ki jih v zvezi s tem organizira Evropska komisija. Vzpostavljeno je notranje upravljanje, da se zagotovi ustrezna uporaba orodja eEDES in njegovo izvajanje s strani vseh zadevnih pravosodnih uradnikov. Zadevne strokovne in tehnične skupine trenutno vzpostavljajo prva dva primera uporabe, in sicer *vročitev dokumentov* in *pridobivanje dokazov*.

7. Uradno obvestilo o zgodnji uporabi videokonferenc v civilnih in gospodarskih zadevah

Ministrstvo je ustanovilo pilotno delovno skupino za skladnost z uredbo o digitalizaciji na področju videokonferenc v čezmejnih postopkih. V zvezi s tem proučuje tehnične, pravne in postopkovne posledice člena 5 ter opredeljuje ukrepe, ki jih je treba sprejeti za uporabo njenih določb pred določenim datumom, tj. 1.> maj 2025.

8. Uradno obvestilo o zgodnji uporabi videokonferenc v kazenskih zadevah

Ministrstvo je ustanovilo pilotno delovno skupino za skladnost z uredbo o digitalizaciji na področju videokonferenc v čezmejnih postopkih. V zvezi s tem proučuje tehnične, pravne in postopkovne posledice člena 6 ter opredeljuje ukrepe, ki jih je treba sprejeti za uporabo njenih določb pred določenim datumom, tj. 1.> maj 2025.

Zadnja posodobitev: 10/04/2026

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.